

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ”

РЕЦЕНЗИЯ

Настоящото становище е изготвено на основание на Заповед на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски” №2517/28.10.2024г. за определяне на научно жури по процедурата за публична защита на дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор” по докторска програма „Педагогическа и възрастова психология” в ПН 3.2 Психология, 3. Социални, стопански и правни науки, и е в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане, Закон за висшето образование, както и действащите Вътрешни правила на ЮЗУ „Неофит Рилски”.

Тема: „Промени в професионалните качества на учители, работещи в ситуация на психическа и социална изолация”

Изготвил становището: Доц. д-р Наташа Ангелова, катедра „Психология”, Философски факултет, ЮЗУ „Неофит Рилски”.

Докторант: Параскеви Георгиос Баракляну, катедра „Психология”, Философски факултет, ЮЗУ „Неофит Рилски”.

Научен ръководител: Доц. д-р Русанка Манчева, катедра „Психология”, Философски факултет, ЮЗУ „Неофит Рилски”.

Дисертационният труд „Промени в професионалните качества на учители, работещи в ситуация на психическа и социална изолация” е обсъден и предложен за публична защита от катедра „Психология” при Философски факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски”, всички документи са предоставени в срок. Процедурата е в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане, Закон за висшето образование, както и действащите Вътрешни правила на ЮЗУ „Неофит Рилски”.

1. Биографични данни за кандидата

Параскеви Георгиус Браклиану е завършила магистърска степен по Специална педагогика в Софийски университет „Св. Климент Охридски“ през 2019г. и бакалавърска степен по същата специалност в „Университет Аристотел“, Солун, Р.Гърция през 2017г. Към момента докторантката изучава магистърска програма по История на църквата в Националния Каподистрийски университет в Атина, Р. Гърция. Има сертификат за преминати обучения по: Брайл към регионалната асоциация на слепите, по английски език ниво 3, и компютърни умения. Професионалната ѝ реализация започва през 2017г. като учител и към момента също така работи в това професионално поле.

2. Актуалност и значимост на темата

Социалната ситуация, свързана с променената професионална среда в периода на пандемията COVID-19, бе огромно предизвикателство за всички хора. Бе наложена нова форма на общуване между хората - дистанционната, която измести директното общуване и това се отрази на преживяванията на всеки човек, на неговата увереност по отношение на собственото здраве, професионална реализация и личен живот. Създалата се в резултат на COVID-19 социална ситуация бе предизвикателство към изградените вече стратегии за справяне и за оцелеляне в тази нова неочаквана среда на живот.

Научните изследвания, в този период в различни области, бяха основно свързани с COVID-19 както към момента с последиците от пандемията. В този контекст темата на дисертацията е актуална и свързана със съзнателния избор на авторката да допринесе чрез научното си изследване за пълното разбиране на проблемните области, пред които са изправени учителите от учебните заведения в Гърция във връзка с професионалните предизвикателства на онлайн обучението. Освен промяна в професионалната си дейност, учителите бяха изправени пред необходимостта от развитие и демонстриране на качества, които да се синхронизират с новите образователни предизвикателства. Тази ситуация на психична и социална изолация предизвика промяна в чувството им за професионална ефективност. Наложената от COVID-19 социална ситуация на ограничено или дистанционно обучение показва важен аспект, а именно възможността в училищното обучение да се използват предимствата на технологичното развитие и интернет връзките.

Проведеното от докторантката изследване е значимо, защото представлява опит за обгръщане и разглеждане на много аспекти на темата по задълбочен начин. Изводите на докторантката са насочени към образователната общност по отношение на подготовката ѝ за по-ефективно справяне с подобни ситуации в бъдеще.

3. Характеристика на научната и научно-приложната продукция на кандидата

В съдържанието си дисертационният труд включва увод, три глави (теоретична част, разкриваща професионалните качества, бърнаут и социална изолация в периода на COVID-19, втора глава с методологията на проведеното психологическо изследване и трета глава, предлагаща анализ на резултатите от изследването), дискусия, изводи, научни приноси. Текстът на дисертационния труд е в обем от 181 страници, които включват 23 фигури и 25 таблици. Цитираната литература обхваща 246 заглавия на английски и гръцки език.

В значителна част от теоретичната рамка е представено сравнение между обучението в древна Елада и в днешно време, като по-специално внимание е обърнато на образователните промени в резултат от COVID-19 пандемията. Така представената е информация в тази част на първа глава е много интересна, но несъществена по отношение на целите и научните търсения заявени от докторантката чрез заглавието на дисертацията. Бих препоръчала по-тесен фокус и силен акцент върху съвременните изследвания между променливите, които са обект на проучване от докторантката. Представени са последиците от COVID-19 върху здравето и обществото, подчертано с детайли и силен акцент е поставен върху образованието, където всички наложените промени са оказали силно влияние върху психичното функциониране на учителите, системата им на преподаване, използваните методи и технологиите на преподаване.

Във втората част на дисертацията са представени изследователската рамка, рамката на изследването, обхватът, ограниченията, изследователската методология, използваният инструментариум и извадката изследвани лица. Целта на изследването е да се проследят различните измерения на характеристики като психологическо благоденствие, професионално развитие, както и външни фактори като социална изолация, пред които са

изправени по време и след COVID-19. Да се съпостави тяхната съдържателна и структурна изява в двата различни образователни периода. Хипотезите са общо седем (една основна и шест допълнителни), ясно и конкретно формулирани и разкриващи дълбочината на научните намерения на докторантката. Изследването е реализирано в рамките на количествената изследователска парадигма, чрез което е предоставена статистически стабилна представа за психологическите и професионални промени, преживени от учителите в Гърция преди, по време на и след коронавирус пандемията. В изследването участват 94 изследвани лица, от които 52-ма мъже (55,3%), 42 жени (44,7%). Променливите пол, възраст, педагогически опит, работно място, семейно положение са също включени в изследването като променливи. За целите и задачите на изследването е разработен авторски психологичен въпросник, комбиниращ въпроси отнасящи се до изследваните характеристики. Те са разпределени в шест части, като всяка една част измерва определени характеристики. Въпрешната съгласуваност на въпросника е установена с коефициента α на Кронбах (Cronbach's alpha). Професионалните аспекти, предмет на това изследване, могат да бъдат систематизирани по следния начин: **Професионални страхове и безпокойство относно реализирането на учебния процес.** Изследват се *промените в емоционалните преживявания и отговорното отношение към учебния процес преди и след дистанционно обучение*; **Технически умения за преподаване в онлайн среда.** Изследва се *технологичната култура и работа в онлайн среда преди и след пандемичната ситуация*; **Професионалните компетенции за ефективно обучение в електронна среда.** Изследват се *уменията за преподаване в онлайн среда, както и оценките за ефективността на учебния процес*; **Професионални качества, осигуряващи справяне с емоционалното изтощение по време на обучението.** Проучват се *справянето с емоционалното изтощение при учене преди и по време на дистанционното обучение и отношението към образователната система след това*; **Отвореност към използването на иновативни педагогически подходи.** Изследват се *оценки на професионалната ефективност на промяната в образователния процес по време на пандемична ситуация и готовността на учителите за мобилен стил на преподаване в реална образователна среда*; **Работа с ученици и родители за създаване на подкрепяща учебна среда.** Изследват се *грижата за емоционалното и социално благополучие на учениците преди и по време на дистанционното обучение и оценката на работата с родителите за създаване на*

подкрепяща среда, както и нейното развитие след завръщането на учениците в класната стая.

Трета глава разглежда анализът на резултатите и взаимодействието между основните променливи, които обуславят промените в личностните аспекти и преживявания на учителите. Въпросниците измерват самооценката на учителите по съответните променливи като изискват отговори на въпроси сравняващи опыта на учителите преди, по време и след COVID-19 пандемията. И накрая, дисертационният труд завършва с предложения за бъдещи изследвания и заключенията базирани на резултатите от проведеното изследване. В своето изследване докторантката добобщава, че промените в професионалните качества на учителите в ситуация на психична и социална изолация се определят от такива фактори като пол, възраст, професионален опит и тип училище. Преживяването на професионални страхове и тревожност свързани с образователната ситуация по време на COVID-19 пандемията се отнася за всички учители. Справянето с новата технократична среда, е по-успешно при учителите мъже. Те развиват професионални качества, които ги правят по-успешни от жените по време на онлайн обучението. Това важи и за промяната в стила им на преподаване, свързан с общуването и подпомагането на учениците. Възрастта на учителите е показател за промени в професионалните качества, свързани с методите на преподаване. По-младите учители на възраст над 30 години са по-отворени към иновативните методи и свързаните с тях умения. Промяната в професионалните компетенции е най-трудна за изпълнение при учители над 40 и над 50 години.

Приемам самооценката на формулираните приноси. Те са основно в теоретичен план, но с потенциала да бъдат валидизирани в практиката. По-специално внимание заслужава седми принос, който насочва вниманието именно към използване на силата на социалната изолация върху професионалния потенциал на гръцките учители, което може да е отправна точка за разработването на обучителни програми, свързани с усъвършенстването на професионалните качества и умения на гръцките учители за работа в различна от присъствената в училище среда.

Публикациите, общо четири (4) са пряко свързани с темата на дисертацията и са публикувани в научни сборници, което е още едно доказателство за нивото на научната работа на Параскеви Георгиус Браклянчу.

Авторефератите на български и английски език съответстват на съдържанието на дисертацията.

4. Техническо изпълнение

Към представения за обсъждане труд, бих отправила коментар по отношение на изписването на статистически получените данни. Те би било добре да бъдат представени съобразно изискванията на APA-7 за докладване на статистика в психологията, тъй като е по-лесно възприемането им, но това не повлиява по никакъв начин описанието на емпиричната част.

5. Заключение

Представеният научен труд показва, че докторант Параскеви Георгиус Браклянчу притежава задълбочени познания по темата на дисертацията и несъмнени компетенции в областта на педагогическата и възрастовата психология. Въз основа на изложеното по-горе приемам, че предложеният дисертационен труд *„Промени в професионалните качества на учители, работещи в ситуация на психическа и социална изолация”* отговаря на изискванията, посочени в Закона за развитието на академичния състав в Република България. Поради това давам положителна оценка на дисертационния труд и предлагам да бъде присъдена на Параскеви Георгиус Браклянчу образователната и научна степен „доктор”.

16.11.2024г.
гр. Благоевград

Подпис:
(доц.д-р Наташа Ангелова)

SOUTH-WEST UNIVERSITY "NEOFIT RILSKI"

REVIEW

The present opinion was prepared on the basis of the Order of the Rector of the SWU "Neofit Rilski" No.2517/28.10.2024 for the appointment of a scientific jury for the public defense of a dissertation for the awarding of a Ph.D. in the doctoral program "Pedagogical and age psychology" in 3.2 Psychology, 3. Social, economic and legal sciences, and is in accordance with the requirements of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, the Rules for its Implementation, the Law on Higher Education, as well as the current Internal Rules of South-West University "Neofit Rilski".

Topic: "Changes in the professional qualities of teachers working in a situation of mental and social isolation"

The opinion was prepared by: Assoc. Prof. Natasha Angelova, Ph.D., Department of Psychology, Faculty of Philosophy, South -West University "Neofit Rilski".

Doctoral student: Paraskevi Georgios Baraklianou, Department of Psychology, Faculty of Philosophy, South -West University "Neofit Rilski".

Scientific supervisor: Assoc. Prof. Rusanka Mancheva, Ph.D., Department of Psychology, Faculty of Philosophy, South -West University "Neofit Rilski".

The dissertation "Changes in the professional qualities of teachers working in a situation of mental and social isolation" was discussed and proposed for public defense by the Department of Psychology, Faculty of Philosophy, South-West University "Neofit Rilski", all documents were submitted on time. The procedure is in accordance with the requirements of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, the Regulations for its Implementation, the Law on Higher Education, as well as the current Internal Rules of the Neofit Rilski Higher Education Institution.

Biographical data for the candidate

Paraskevi Georgios Baraklianou graduated with a master's degree in Special Pedagogy at Sofia University "St. Kliment Ohridski" in 2019, and a bachelor's degree in the same specialty at "Aristotle University", Thessaloniki, R. Greece in 2017. Currently, the doctoral student is studying a master's program in Church History at the National Kapodistrian University in Athens, R. Greece. She has a certificate of completed training in: Braille from the Regional association of the blind, English language level 3, and computer skills. Her professional realization began in 2017. as a teacher and currently also working in this professional field.

6. Relevance and importance of the topic

The social situation related to the changed professional environment during the period of the COVID -19 pandemic was a huge challenge for all people. A new form of communication between people was imposed - the remote one, which replaced direct communication and this affected the experiences of each person, their confidence regarding their own health, professional realization and personal life. The social situation created as a result of COVID -19 was a challenge to the already built coping strategies and to survive in this new unexpected living environment.

Scientific research, in this period in various fields, was mainly related to COVID -19 as at the moment with the consequences of the pandemic. In this context, the topic of the dissertation is relevant and related to the conscious choice of the author to contribute through her scientific research to the full understanding of the problem areas faced by teachers from educational institutions in R. Greece in relation to the professional challenges of online learning. In addition to a change in their professional activity, teachers were faced with the need to develop and demonstrate qualities that would synchronize with the new educational challenges. This situation of mental and social isolation caused a change in their sense of professional effectiveness. The social situation of limited or distance learning imposed by COVID -19 has shown an important aspect, namely the possibility to use the advantages of technological development and internet connections in school education. The research conducted by the doctoral student is significant because it represents an attempt to encompass and examine many aspects of the topic in a thorough manner. The conclusions of the doctoral student are aimed at the educational community in terms of its preparation to more effectively deal with similar situations in the future.

7. Characteristics of the candidate's scientific and scientific-applied production

In its content, the dissertation work includes an introduction, three chapters (a theoretical part revealing professional qualities, burnout and social isolation in the period of COVID -19, a second chapter with the methodology of the conducted psychological research and a third chapter offering an analysis of the research results), a discussion, conclusions, scientific contributions. The text of the dissertation is in a volume of 181 pages, which include 23 figures and 25 tables. The cited literature covers 246 titles in English and Greek.

A significant part of the theoretical framework presents a comparison between education in ancient Greece and today, with particular attention paid to educational changes as a result of the COVID -19 pandemic. The information thus presented in this part of the first chapter is very interesting, but insignificant in relation to the goals and scientific demands stated by the doctoral student through the title of the dissertation. I would recommend a narrower focus and a strong emphasis on the contemporary research between variability that is the subject of the PhD student's research. The effects of COVID -19 on health and society are presented, emphasized in detail and a focused on education, where all the imposed changes have had a strong impact on the mental functioning of teachers, their teaching system, the methods used and teaching technologies.

In the second part of the dissertation, the research framework, the scope, the limitations, the research methodology, the tools used and the sample of researched persons are presented. The purpose of the study is to track the different dimensions of characteristics such as psychological well-being, professional development, as well as external factors such as social isolation, faced during and after COVID-19. To compare their content and structural appearance in the two different educational periods. There are a total of seven hypotheses (one main and six additional), clearly and concretely formulated and revealing the depth of the doctoral student's scientific intentions. The study was implemented within the framework of the quantitative research paradigm, which provided a statistically robust view of the psychological and professional changes experienced by teachers in Greece before, during and after the coronavirus pandemic. 94 subjects participated in the study, of which 52 were men (55.3%), 42 were women (44.7%). The variables gender, age, teaching experience, workplace, marital status are also included in the study as

variables. For the purposes and tasks of the research, an author's psychological questionnaire was developed, combining questions related to the studied characteristics. They are divided into six parts, each part measuring certain characteristics. The internal consistency of the questionnaire was established with the Cronbach's alpha coefficient. The professional aspects, the subject of this study, can be systematized in the following way: **Professional fears and anxiety regarding the realization of the learning process.** *The changes in emotional experiences and the responsible attitude towards the learning process before and after distance learning are investigated;* **Technical skills for teaching in an online environment.** *Technological culture and work in an online environment before and after the pandemic situation are explored;* **The professional competencies for effective learning in an electronic environment.** *The skills for teaching in an online environment are studied, as well as the evaluations of the effectiveness of the learning process;* **Professional qualities ensuring coping with emotional exhaustion during training.** *Coping with emotional exhaustion in learning before and during distance learning and attitudes towards the education system afterwards are explored;* **Openness to the use of innovative pedagogical approaches.** *Assessments of the professional effectiveness of the change in the educational process during a pandemic situation and the readiness of teachers for a mobile style of teaching in a real educational environment are investigated;* **Working with students and parents to create a supportive learning environment.** *Caring for students' emotional and social well-being before and during distance learning and evaluating working with parents to create a supportive environment are explored, as well as its development after students return to the classroom.*

The third chapter examines the analysis of the results and the interaction between the main variables that determine the changes in the personal aspects and experiences of the teachers. The questionnaires measure teachers' self-evaluations on relevant variables by asking responses to questions comparing teachers' experiences before, during, and after the COVID-19 pandemic. Finally, the dissertation concludes with suggestions for future research and conclusions based on the results of the conducted research. In her research, the doctoral student concludes that changes in the professional qualities of teachers in a situation of mental and social isolation are determined by such factors as gender, age, professional experience and type of school. The experience of professional fears and anxiety related to the educational situation during The COVID-19 pandemic

affects all teachers. Dealing with a new technocratic order is more successful among male teachers. They develop professional qualities that make them more successful than women during online training. This also applies to the change in their teaching style related to communicating and helping students. The age of teachers is an indicator of changes in professional qualities related to teaching methods. Younger teachers over the age of 30 are more open to innovative methods and related skills. The change in professional competences is most difficult to implement for teachers over 40 and over 50 years old.

I accept the self-assessment of the formulated contributions. They are mainly theoretical, but with the potential to be validated in practice. The seventh contribution deserves particular attention, which directs attention precisely to using the power of social isolation on the professional potential of Greek teachers, which can be a starting point for the development of training programs related to the improvement of the professional qualities and skills of Greek teachers for work in a different environment than that present at school.

The publications, a total of four (4) are directly related to the topic of the dissertation and have been published in scientific journals, which is another proof of the level of scientific work of Paraskevi Georgius Braklianou.

The abstracts in Bulgarian and English correspond to the content of the dissertation.

8. Technical implementation

To the work presented for discussion, I would like to make a comment regarding the writing of the statistically obtained data. It would be good if they were presented in accordance with the APA-7 requirements for reporting statistics in psychology, as they are easier to perceive, but this does not in any way affect the description of the empirical part.

9. Conclusion

The presented scientific work shows that the doctoral student Paraskevi Georgios Baraklianou possesses in-depth knowledge of the subject of the dissertation and undoubted competences in the field of pedagogical and age psychology. Based on the above, I accept that the

proposed dissertation "*Changes in the professional qualities of teachers working in a situation of mental and social isolation*" meets the requirements specified in the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria. Therefore, I give a positive assessment of the dissertation work and propose that Paraskevi Georgios Baraklianou be awarded the educational and scientific degree "doctor".

16.11.2024
Blagoevgrad

Signature:
(Assoc. Prof. Natasha Angelova, Ph.d)